

6.6.2025

Diaarinro VN/20007/2024

Ilmasto- ja ympäristönsuojeluosasto
Kiertotalous-yksikkö

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n akkuasetuksen täydentämistä sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevan direktiivin muutoksen täytäntöönpanemista koskevaksi lainsäädännöksi

Yhteenveto saapuneista lausunnoista

Esitysluonnos oli lausuntokierroksella lausuntopalvelu.fi -tietoaustalla 3.3.-14.4.2025. Saapuneet lausunnot ovat saatavilla valtioneuvoston hankeosoitteessa [valtioneuvosto.fi/hankkeet_tunnuksella YM048:00/2024](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet_tunnuksella_YM048:00/2024).

Lausuntoja saapui 26 kappaletta, joista kolmella ei ollut lausuttavaa. Lausunnon antoivat Ålands landskapsregering, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, Pirkanmaan ELY-keskus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Kierrätysteollisuus ry, Envor Recycling Oy, Innovaatiokeskus Business Finland, Kaupan liitto, Recser Oy, Suomen Romukauppiain liitto ry, Teknisen Kaupan Liitto ry, Tulli, Suomen Autopurkamoliitto r.y., Suomen Kiertovoima ry, Suomen Autokierrätys Oy, Suomen Kuntaliitto ry, Stena Recycling Oy, ERP Finland, ICT Tuottajaosuuskunta-TY, Akkukierrätys Pb Oy sekä VTT Technical Research Centre of Finland.

Akkujen ja paristojen merkintöjä, ohjeita, turvallisuustietoja sekä asiakirjoja koskevat kielivaatimukset (16 b §)

Useat lausunnonantajat (Teknisen kaupan liitto, Suomen Romukauppiain liitto, Recser, Suomen Autopurkamoliitto, Kaupan liitto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Envor Recycling) huomauttivat, että ehdotettu säännös oli epätasällinen ja sisälsi osittain akkuasetuksen vaatimuksia pidemmälle meneviä kielivaatimuksia.

Muut valvontaviranomaiset (25 §)

Useat lausunnonantajat (Liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenne- ja viestävirasto, Recser) kannattivat Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotettua verkkoalustan tarjoajalle säädettöjen velvoitteiden valvontatehtävää. Pirkanmaan ELY-keskus esitti huolensa epäselvyyksistä eri viranomaisten toimivallan suhteen ja ulkomailla sijaitsevien, mutta Suomeen tuotteita myyvien verkkoalustojen valvonnan osalta. Lisäksi ELY-keskus huomautti, että ehdotuksessa ei ole säädetty, mikä viranomainen valvoisi digipalveluasetuksen 30 artiklan 7 kohdan noudattamista. Jatkovalmistelun aikana ELY-keskus täsmensi kuitenkin kannattavansa Liikenne- ja viestintävirastolle esitettyä tehtävää ja korosti viranomaisyhteistyön merkitystä verkkoalustojen valvonnassa. Oikeusministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomio siihen, että verkkoalustan tarjoajan velvoitteiden valvontaviranomaiselle esitetty toimivalta on ongelmallinen laillisuusperiaatteen, sääntelyn selkeyden ja ennustettavuuden kannalta. Ehdotetut säännökset jättävät epäselväksi, soveltuvatko kaikki verkon välityspalveluiden valvonnasta annetussa laissa määritellyt toimivaltuudet verkkoalustan tarjoajan velvollisuuksien valvontaan.

Tuottajan ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto (47 §)

Pykälään ehdotettu muutos rajata muille toimijoille oikeus tarjota vain akkujen ja paristojen uudelleenkäyttöön (tuote), ei uudelleenkäytön valmisteluun (jäte), liittyviä palveluita, sai kannatusta useilta lausunnonantajilta (ERP Finland, Pirkanmaan ELY-keskus, Akkukierrätys, Recser, Kaupan liitto, Suomen Autokierrätys) eikä lausunnoissa vastustettu ehdotusta. Osa lausunnonantajista esitti

kuitenkin huolensa (Suomen Romukauppiain liitto, Suomen Autopurkamoliitto), että säännösten tulisi mahdollistaa uudelleenkäyttö nykyistä laajemmin. Lisäksi tuotiin esiin, että uudelleenkäyttö ja uudelleenkäytön valmistelu ovat tulkinnanvaraisia termejä, mikä muodostaa käytännössä epäselvän tilanteen esimerkiksi ajoneuvoakkujen osalta. Parhaillaan neuvotteluvaiheessa oleva ajoneuvojen kiertotalousasetus (ns. ELV-asetus) sisältää myös romuajoneuvoista irrotettuja osia kuten akkuja koskevaa sääntelyä. Lisäksi useat lausunnonantajat huomauttivat, että jätelain 47 §:n 1 momentissa säädetty tuottajan ensisijainen oikeus tulisi heijastaa oikeuden sijaan tuottajan vastuuta ja velvollisuutta järjestää käytöstä poistettujen jäteakkujen ja -paristojen jätehuolto. Osa lausunnonantajista (Kaupan liitto, Recser) esitti lisäksi huomiona, että vaikka akkuasetus ei edellytä muutosta jätelain 47 §:n 3 momentissa säädettyyn kunnan oikeuteen täydentää tuottajan keräystä, olisi näissä tilanteissa kuitenkin tärkeää, että kunnilla ja tuottajilla olisi yhteistyösopimus kuntien täydentävästä keräyksestä.

Tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuus (56 §)

Useat lausunnonantajat huomauttivat (Akkukierrätys, Pirkanmaan ELY-keskus, Kaupan liitto), että jakelijan kustannusvastuuta koskevassa ehdotuksessa ei ollut huomioitu akkuasetuksen 59–61 artiklassa säädettyä tuottajan kustannusvastuuta. Tuottajalle säädetty kustannusvastuu rajaa jakelijan vastuuta kustannuksista.

Poikkeukset eräiden tuotteiden tuottajan kustannusvastuusta (53 §)

Useat pykäläehdotusta kommentoineet lausunnonantajat (Pirkanmaan ELY-keskus, Suomen Kiertovoima, Suomen Kuntaliitto) kannattivat ehdotettua säännöstä rajata tuottajan kustannusvastuuta sekä säätää tuottajalle velvollisuus ottaa vastaan myös sen kustannusvastuulle kuulumaton jäte. Kaksi lausunnonantajaa (Kierrätysteollisuus, Suomen Romukauppiain liitto) esitti, että jätteen haltijan vastuulle kuuluvien jätteiden osalta tuottajayhteisöillä ei tulisi olla oikeutta periä raaka-aineesta hyvityksiä. Suomen Autopurkamoliitto ehdotti, että uudelleenkäyttöön myydyt ajoneuvoakut tulisi katsoa poikkeukseksi tuottajan kustannusvastuusta. Pirkanmaan ELY-keskus esitti, että joko pykälässä tai sen perusteluissa on tuotava selkeästi ilmi, että jätteen haltijan vastaa tuottajan kustannusvastuun ulkopuolelle jäävän sähkö- ja elektroniikkalaiteromun jätehuollon kustannuksista. ELY-keskus eräitä teknisluonteisia tarkennuksia pykälään ja perusteluihin sekä huomautti lisäksi, että jätteen haltijan kustannusvastuulle kuuluvien tuotteiden osalta olisi selvennettävä, kenellä on oikeus tarjota tällaisten tuotteiden jätehuoltopalveluita. Lisäksi Recser kannatti pykälän 2 momentin kumoamista koskevaa ehdotusta, mikä tarkoittaa teollisuusakkujen kollektiivista tuottajavastuuta.

Eräiden tuotteiden tuottajalta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus (61 §)

Useat lausunnonantajat (Kierrätysteollisuus, Suomen Romukauppiain liitto, Suomen Autopurkamoliitto) esittivät huolensa, että vakuusvaatimus ei saa nostaa kustannuksia kierrättäjille, jotka toimivat osana tuottajan keräysverkostoa. Lakiin toivottiin lisäksi kirjausta, jossa tuottajayhteisöiltä edellytettäisiin nykyistä läpinäkyvämpää ja avoimempaa talouden tietojen julkistamista.

Laiminlyöntimaksu (131 §)

Useat lausunnonantajat (ERP Finland, Pirkanmaan ELY-keskus, Akkukierrätys, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Recser) pitivät ehdotettujen laiminlyöntimaksujen säätämistä perusteltuna ja kannatettavana keinona tehostaa akkuasetuksen velvoitteiden noudattamisen valvontaa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto piti laiminlyöntimaksun käyttöönottoa markkinavalvonnan tehostamiseksi lähtökohtaisesti kannatettavana, mutta nosti esiin ehdotuksen puutteellisuudet terminologian, enimmäismäärien, soveltamisalan ja määräämismenettelyjen osalta. Virasto katsoi, että ehdotettu kaksiportainen laiminlyöntimaksu on omiaan sekoittamaan seuraamusmaksumenettelyä hallintopäätöksen täytäntöönpanon tehostamiseksi tarkoitettuun uhkasakkomenettelyyn. Useat lausunnonantajat (Kierrätysteollisuus, Suomen Autopurkamoliitto, Suomen Romukauppiain liitto) nostivat esiin, että koska laiminlyöntimaksu voitaisiin määrätä myös muille kuin tuottajille, tulee soveltamisessa olla selkeät perusteet, jotta seuraamus ei kohdistu virheellisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö huomautti, että esityksessä ei ole arvioitu seuraamussääntelyn suhdetta suhdetta EU:n markkinavalvonta-asetukseen ja markkinavalvontalaissa säädettyyn. Oikeusministeriö

huomautti, että säätämisyjärjestysperusteluista tulisi käydä ilmi, miksi uudet teot tahdotaan tuoda laiminlyöntimaksun piiriin ja mikä niiden suhde on 147 §:ssä tarkoitettuihin tekoihin.

Rangaistussäännös (147 §)

Useat lausunnonantajat (ERP Finland, Pirkanmaan ELY-keskus, Akkukierrätys, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Recser) kannattivat ehdotettua rangaistussäännöstä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huomautti, että rangaistussäännöksessä sekä ehdotetun laiminlyöntimaksun piirissä oli osittain samoja tekemuotoja. Oikeusministeriö esitti lausunnossaan useita huomioita ehdotettuun säännökseen ja sen perusteluihin. Oikeusministeriö katsoi, että esitysluonnoksessa on syytä perustella tarkemmin sitä, olisiko velvoitteet täytettävissä tarkoituksenmukaisesti ensisijaisesti muulla kuin rikosoikeudellisella reagoinnilla. Lisäksi esityksessä ei ollut tarkasteltu blankorangaistussääntelyn yleisiä edellytyksiä, vaikka kyseiset vaatimukset ovat edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelylle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Jatkovalmistelussa tulisi myös kiinnittää huomiota siihen, että akkuasetukseen perustuvat tekotavat on ehdotuksessa sijoitettu rangaistussäännökseen yhdeksi kohdaksi (26), kun kullekin tekotavalle tulisi lähtökohtaisesti muodostaa oma kohtansa. Lisäksi oikeusministeriö huomautti, että uuden rangaistavan teon edellyttämä syyksiluettavuuden aste tulee perustella hallituksen esityksessä.

Muut huomiot

Useat lausunnonantajat (Kierrätysteollisuus, ERP Finland, Suomen Romukauppiain liitto, Pirkanmaan ELY-keskus, Akkukierrätys, Recser, Kaupan liitto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto) huomauttivat akkuasetuksen tuottajavastuuta valvovan viranomaisen riittävien resurssien tärkeydestä. Erityisesti ns. vapaamatkustajavalvontaan tulisi varmistaa riittävät resurssit huomioiden myös etäkaupan kautta tulevat akut ja paristot. Pirkanmaan ELY-keskus toi lausunnossaan esiin, että se ei pysty hoitamaan sille suunniteltuja lisääntyviä tehtäviä, mikäli niille ei osoiteta asianmukaisia lisähenkilövoimavaroja ja määrärahaa tietojärjestelmiin. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto totesi lausunnossaan kannattavansa hallituksen esityksessä 103/2024 vp esiin tuotua toimintamallia, jonka mukaan uusi Lupa- ja valvontavirasto valvoisi jatkossa asianmukaisen huolellisuusvelvoitteen noudattamista. Työ- ja elinkeinoministeriö nosti lausunnossaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulosohjauksen kannalta yleisenä huolena, että viraston tehokkaan toiminnan varmistaminen edellyttää tehtäviä vastaavien lisävoimavarojen osoittamista. Liikenne- ja viestintävirasto huomautti lausunnossaan, että uusien EU-säädösten aiheuttamien lisätehtävien yhteisvaikutusta viraston henkilöresurssitarpeisiin on seurattava tarkasti.

Valtiovarainministeriö toi lausunnossaan esiin, että lausunnolla olevassa ehdotuksessa ehdotetaan tehtäviä Pirkanmaan ELY-keskukselle ja muutoksia osittain samoihin pykäliin, joita eduskunta parhaillaan käsittelee osana aluehallintouudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE13/2025 vp) käsittelyä ja joissa ELY-keskusten jätelain mukaiset tehtävät säädetään Lupa- ja valvontaviraston tehtäviksi. Tämä esitys tulee huomioida kohdassa 11.1. Lisäksi valtiovarainministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota kaikkien ympäristöasioissa yhtä aikaa vireillä olevien säädösehdotusten lukumäärään. Valtiovarainministeriö piti suunnittelun kannalta haasteellisena ja ei-toivottavana, että Lupa- ja valvontavirastoon siirtyviä tehtäviä koskevat esitykset ovat hajallaan eikä esitysten taloudellisia vaikutuksia pystytä tarkastelemaan kokonaisuutena. Jatkovalmistelussa valtiovarainministeriö totesi, että ei pidä realistisena Pirkanmaan ELY-keskuksen lisärahoitusta akkuasetuksen ja SER-direktiivin muutoksen täytäntöönpanosta aiheutuviin tehtäviin.

Ehdotettu ratkaisu, jossa jäteakkujen ja -paristojen keräysverkostoa, jakelijan vastaanottovelvollisuutta sekä toimijoiden raportointivelvoitteita koskevista akkuasetuksen vaatimuksista laadittaisiin erilliset soveltamisohjeet, sai useilta lausunnonantajilta (Kaupan liitto, Akkukierrätys, Recser) kannatusta. Soveltamisohjeiden nopeaa valmisteluaikeatuloa ja sidosryhmien kuulemista niiden valmistelussa pidettiin tärkeänä. Lisäksi Kaupan liitto ja Teknisen kaupan liitto esittivät huolensa jäteakkujen ja -paristojen vastaanottoon liittyvistä riskeistä. Kaupan liitto esitti, että akkuasetuksen turvallisuusnäkökulmien puutteet huomioidaan kansallisessa valmistelussa. Akkukierrätys toi lisäksi esiin, että akkuasetuksen mukaiset eri toimijoiden kirjanpito- ja raportointivelvollisuudet edellyttävät kerättyjen ja käsiteltyjen akkumäärien raportointia viranomaisen lisäksi myös tuottajille tai tuottajayhteisöille.

Pirkanmaan ELY-keskus toi lausunnossaan lisäksi esiin akkuasetuksen edellyttämiä täsmennystarpeita jätelain 46 §:ään, 52 §:ään, 63 §:ään, 66 §:ään sekä ympäristönsuojelulakiin ehdotettuun 221 g §:ään.

Useissa lausunnoissa esitettiin lisäksi teknisluontoisia huomioita sekä pykäliin että perusteluihin sekä ehdotettiin muutoksia myös eräisiin muihin jätelain säännöksiin.